

Velvyslanec připomněl památku 311 československých vojáků

BRITSKÉ ETAPY LIBORA SEČKY

Během okupace Československa odešlo v letech 1938–1945 bojovat za svou vlast do zahraničí mnoho našich občanů. Ve Spojeném království jich během druhé světové války působilo více než deset tisíc. Jednalo se zejména o letce, výsadkáře a příslušníky obrněné brigády, kteří se během válečných operací zapojili třeba do bitvy o Británii nebo obléhání Dunkerque. Někteří z nich dosáhli nevídaných úspěchů. Libor Sečka, velvyslanec České republiky ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska, inicioval v roce 2020 projekt s názvem Never Forgotten (Nezapomenuti), v jehož rámci se rozhodl uctít památku vojáků, kteří na území Spojeného království v době druhé světové války zemřeli. Vypravil se postupně na 107 hřbitovů, kde jsou uloženy ostatky 311 československých vojáků, a k 18 vojenským památníkům, celkem tedy na 125 pietních míst. Na každém z nich položil na znamení úcty k zemřelým a vděčnosti rudou růži. Své putování popsal a shrnul v knize nazvané Britské etapy.

Vaše kariéra je obdivuhodná.

Nicméně je něco, co považujete za její dosavadní vrchol?

Nevím, zda je obdivuhodná. V každém případě je dlouhá. V české zahraniční službě budu letos působit už třicátým šestým rokem. Začínal jsem jako diplomatický attaché, prošel různými funkcemi a pětkrát zastupoval Českou republiku v pozici velvyslance v zahraničí. Řečeno vojenskou terminologií: od vojína po generála. Na tak dlouhé cestě musí být přirozeně vrcholy a pády. Mě však vždy fascinoval ten pohyb, fakt, že mohu v řadě případů volit i jeho směr a dynamiku, zdolávat překážky, objevovat nové horizonty. To, že jsem na cestě. Každá nová výprava nabízela nová dobrodružství a přinášela spoustu zážitků. Z poslední britské mise vzpomenu snad jenom úžasné setkání s Jejím Veličenstvem královnou Alžbětou II. a charitativní akci pro děvčátko postižené zvláštním druhem rakoviny, Islu Catonovou, která se stala ikonou fanouškovského tábora fotbalistů West Ham United.

Stál jste u vstupu ČR do EU. Jak se nyní, s odstupem času, díváte na tento krok?

Jsem rád, že jsem se na procesu vyjednávání podmínek vstupu ČR do EU mohl podílet. Byla to doba pozitivních emocí, které nám teď někdy chybí. Zkušenost členství ukázala, že šlo o správné rozhodnutí. Evropská unie, přes všechny nedostatky, které má, je garantem naší stability a bezpečnosti, samozřejmě společně s NATO. Výhody, které jsme získali, jednoznačně převažují nad tím, že cenou našeho vstupu bylo vzdát se autonomních rozhodnutí v některých oblastech. Neumím si dnes představit, že bychom mohli jít naproti prosperitě bez tak pevného mezinárodně-politického ukotvení a ekonomické provázanosti, které nám EU poskytuje.

Byl jste velvyslancem v řadě zemí. Která na vás zapůsobila nejvíce, ať již pracovní či lidsky a proč?

Všechny. Ta otázka je stejně těžká a v určitém slova smyslu nepatřičná, jako když se zeptáte rodičů pěti dětí, které z nich mají nejraději. V mém případě je to pět příběhů, pět životů. Ale pro potřeby rozhovoru vyberu třeba Čínu, protože je velmi exotická, hodně se o ní mluví, ale málo se o ní ví. Dnešní Čína není jenom rozporuplná dynamická země, je to zvláštní civilizace, zvláštní kultura. Číňané jsou lidé Měsíce, my jsme lidé Slunce. Téměř všechno se mi tam zdálo obrácené proti našim zvyklostem, ale kupodivu dobře fungující. Poměrně rychle jsme propadli čínské kuchyni a našli řadu přátel, protože Číňani dovedou, stejně jako my, používat řeč srdce. A co je téměř neuvěřitelné, mají velmi podobný smysl pro humor.

Jak vypadá běžný den velvyslance, když zrovna nehasí vážné problémy?

Záleží v jaké je oblasti, zemi a jaké plní úkoly. V případech velkých ambasád musí věnovat

Vlajka byla umístěna na každý navštívený hrob.

A fakta

Libor Sečka (* 8. října 1961 Znojmo) je český diplomat. V letech 2009 až 2015 byl velvyslancem České republiky v Číně a od ledna 2016 do srpna 2021 velvyslancem ČR ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska. Po návratu zpět do vlasti byl jmenován zvláštním zmocněncem ministra pro Indo-Pacifik. Podle výroční publikace Asociace pro mezinárodní otázky pro rok 2016 byl jediným z 93 českých velvyslanců, který dostal důvěru vést českou diplomatickou misi v zahraničí již popáté. Za zmínku stojí i jeho příspěví k přesunutí evropské agentury pro řízení navigačního systému Galileo do Prahy společně s K. Dobešem a T. Pojarem.

Profesní kariéra:

1999–2000	velvyslanec ČR v Mexiku
2000–2002	3. stálý představitel ČR při EU
2002–2006	velvyslanec ČR v Itálii a na Maltě
2009–2015	velvyslanec ČR v Číně
2016–2021	velvyslanec ČR v Spojeném království
2021 až do současnosti	zvláštní zmocněnec pro Indo-Pacifik

značnou část pozornosti i času manažerské práci. Musí dobře řídit a motivovat tým, rozdělit práci a úlohy, umět je vyhodnotit. V jeho programu je tedy řada pracovních setkání, čas na analýzu a práci s informacemi, které by měl z původních zdrojů také získávat. Každému velvyslanci pomáhá, když do práce dovede otisknout vlastní pečeť v podobě nějaké své zvláštní odbornosti či záliby. Někdo se může dobře profilovat prostřednictvím hudby, literatury, historie, zájmu o přírodu nebo také o letectví či kopanou. Vždy je to vítaná

doplňující vstupenka do společnosti, ve které působí.

Kdo vás v životě nejvíce ovlivnil či inspiroval?

Kromě rodičů, kteří mi dávali velkou podporu a jistotu, že se ubírám správným směrem, bych rád vzpomněl svého učitele zeměpisu na základní škole pana Miloslava Trmače. Nechal mě snít a současně mě naváděl k systematickému přístupu k poznání. Ukazoval mi, že události, stejně jako lidé, se rodí

Při pátrání vyslechl celou řadu pamětníků.

v souvislostech. Že pro pochopení přítomnosti je důležité porozumět minulosti. A trval na pravdě. Stejně jako další vlastenec, se kterým jsem měl tu čest se na své cestě zahraniční službou setkat. Tomáš Josef kardinál Špidlík, jezuita, profesor východní spirituality a muž, který prováděl duchovní cvičení s papežem Janem Pavlem II. Laskavý, skromný a moudrý člověk, s nímž jsem strávil desítky hodin, často v římské hospůdce Taverna dei Gracchi, v debatách o síle „promluvy srdce“. Milovník a znalec české kultury. Osobnost, respektovaná na Východě i Západě (ve filozoficko-kulturním kontextu). Pokud bych měl volit největšího Čecha posledních dvaceti let, volil bych jeho.

A co nyní, kam míří vaše cesta, kariéře, či životní etapou?

V srpnu minulého roku jsem byl jmenován zvláštním zmocněncem ministra zahraničních věcí pro Indo-Pacifik. Jde o oblast, kam se přesunulo těžiště světového politicko-ekonomického rozvoje. V tomto regionu žije 60 % obyvatel naší planety, produkují se zde dvě třetiny světového HDP, kříží se tu nejvýznamnější námořní obchodní tepny. Současně jde o zónu s vysokým rizikem řady vojenských konfliktů. Vše, co se tam stane, nás bezprostředně ovlivňuje. Mým úkolem je pomáhat definovat a uplatňovat zde české národní zájmy a to i s ohledem na nadcházející předsednictví ČR v Radě EU. Jde o další krásnou profesionální výzvu.

A ke knize – co vás vedlo k jejímu sepsání a návštěvě všech hrobů?

Důvodů bylo několik. Zdálo se mi, že dosavadní tradice, kdy se v komorním prostředí několika přátel dvakrát ročně položil věnec k hlavnímu památníku československých vojáků na vojenském hřbitově v Brookwoodu nedaleko Londýna, začíná být formálním mechanickým gestem. Říkal jsem si, že k uctění všech

těch, kteří zemřeli připraveni za naši svobodu bojovat, musíme přistoupit jinak. Chtěl jsem poznat jejich osudy, seznámit se s místy, kde našli svůj poslední odpočinek a informovat o jejich příbězích veřejnost, českou i britskou. Mladí Britové, a to včetně řady politiků a novinářů, už mají o této etapě naší společné historie jen mlhavou představu. A přitom tento skvělý příklad spolupráce v dobách nejtěžších je důležitou inspirací i pro současné česko-britské vztahy. Vydal jsem se proto na 125 míst a položil rudou růži ke 309 hrobům našich vojáků. Celý projekt měl mimořádný ohlas a nebude velkou nadsázkou, když řeknu, že českoslovenští vojáci z 2. světové války ve Velké Británii znovu ožili.

Kdo vám byl průvodcem a jak bylo náročné je všechny dohledat?

Každé expedici předcházela důkladná příprava. Studovali jsme dostupné prameny, ať už knihy, které byly k dané problematice publikovány, či internetové zdroje. Úzce jsme spolupracovali s Vojenským historickým ústavem a bez součinnosti jeho ředitele generála Aleše Knížka a historika Jiřího Rajlichy bychom určitě nemohli úspěšně pokračovat. Je na místě zdůraznit, že mým velkým spojencem a nadšeným partnerem byl také přidělenec obrany velvyslanectví ČR v Londýně plukovník Jiří Niedoba a jeho spolupracovník nadporučík Tomáš Kašpar. Zájem a podporu jsme

cítili rovněž z britské strany, zejména od Vládní komise pro válečné hroby (CWGC) a veteránských asociací: FCAFA (Free Czechoslovak Air Force Associates) a MAFCSV (Memorial Association for Free Czechoslovak Veterans). Hledat a objevovat hroby našich vojáků bylo někdy nefalšované dobrodružství. Složitější to bylo například na židovských hřbitovech nebo tam, kde místo typických a nezaměnitelných hranatých stojících kamenů byl hrob označen deskou v zemi. Ta v prostředí vydatných dešťů a nespoutané anglické vegetace samozřejmě rychle zaroste travou. O tom, jaká je to radost podobný hrob odkrýt a o spoustě dalších zážitků, pak vypráví dokumentární film *Never Forgotten*, který jsme o projektu natočili.

Setkal jste se s nějakým příbuzným, který navštívil svého padlého předka?

Podobných setkání bylo několik, především s potomky těch vojáků, jejichž rodiny zůstaly ve Velké Británii. Řada z nich působí ve veteránských asociacích a památce a odkazu československých vojáků věnují stálou pozornost. Vzpomínám na jedno krásné odpoledne v historickém leteckém klubu v Cambridge, kdy jsme kromě létání na dvouplošníkú Tiger Moth také probírali bohatá rodinná alba a archivy. Velký dojem na mě udělala také nečekaná setkání s některými místními dobrovolníky, kteří se o naše válečné hroby starají. Za všechny bych zmínil Phillipa Currana ve skotském Haddingtonu nebo Adriana Corka v Liverpoolu.

Jaké máte ohlasy na vaši knihu, a máte nějaké další plány spjaté s čs. druhoválečnými vojáky?

Ohlasy na knihu, kterou za podpory českého vlastence a podnikatele ve Velké Británii Jana Telenského vydalo brněnské nakladatelství Books and Pipes na podzim minulého roku, jsou velmi vřelé. Uznání se mi dostává od příznivců vojenské historie, letectví i česko-slovensko-britských vztahů. Vzhledem k tomu, že jsem se rozhodl výtěžek z knihy, která vyšla v české i anglické verzi, věnovat na charitativní účely (pro rodinu rakovinou postižené holčičky Isly Catonové – symbolu fanouškovské obce klubu West Ham United) dostalo se jí i náležitá publicity na Britských ostrovech (například v programu fotbalového utkání West Ham United – Chelsea). V současnosti mi přicházejí různé nabídky na její osobní prezentaci. 10. května tohoto roku ji představím např. v Krajské vědecké knihovně v Liberci. V jednání je i širší prezentace včetně filmu v CEVRO Institutu v Praze. Co se týká dalších plánů a představ, byl bych velmi rád, kdyby se podařilo pokročit ve vytvoření Památníku československým vojákům v National Memorial Arboretum, centrálním britském vojenském pietním místě nedaleko Birminghamu. Česká vláda, ještě v době mého působení v Londýně, vyslovila se záměrem souhlas. Jde o finančně i organizačně náročný projekt. Bojov

S českými fotbalovými reprezentanty Tomášem Součkem (vlevo) a Vladimírem Coufalem (vpravo), nyní ve službách londýnského klubu West Ham United

odkaz československých vojáků by si však takový důstojný monument určitě zasloužil.

V roce 2005 jste byl velvyslancem v Itálii a na Maltě, v té době se i profesionalizovala armáda. Jak na tuto dobu vzpomínáte a co vaše vojenská služba? Neuvažoval jste o kariéře vojáka, třeba po vzoru někoho z rodiny?

Na tu dobu vzpomínám velice rád, mimo jiné protože v Itálii, a zejména v její severní části, je stále velmi živá vzpomínka na naše legionáře z 1. světové války. V Roveretu a jeho okolí je řada památníků, které toto historické období připomínají, a také několik spolků, které tradici česko-italské válečné vzájemnosti udržují. Co se týče mojí vojenské služby, byla stejně jako u dalších vysokoškoláků, takzvaných absíků, jednoroční. Přípravný tříměsíční kurz jsem absolvoval v Mikulově, zbytek u tankového

a motorizovaného pluku v Lounech. A jak už to bývá, těžké momenty paměť odfiltrovala a zůstaly zážitky převážně úsměvné. O profesionální kariéře vojáka jsem neuvažoval. V pozici velvyslance jsem však byl s profesionálním vojenským světem v permanentním kontaktu prostřednictvím přidělců obrany. Poznal jsem jich několik a našel v nich spolehlivé partnery, týmové hráče a dobré kamarády. Diplomacie a bezpečnost jsou spojené nádoby. Rád bych proto popřál české armádě, aby byla i nadále připravena společně se zahraniční službu efektivně chránit naše národní zájmy. K naplnění tohoto cíle nás vede také slavná tradice československých vojáků z 1. i 2. světové války.

Připravil Michal Voska, foto: archiv Libora Sečky